

Súd: Krajský súd Trnava  
Spisová značka: 9Co/22/2017  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2713202212  
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2017  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová  
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2713202212.3

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudkýň: JUDr. Bibiána Ťažiarová a JUDr. Iveta Jankovičová, v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., so sídlom Příkop 843/4, Zábřovice, Brno, Česká republika, IČ: 264 29 705, proti žalovanej: V. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. D. XXXX/X, W., o zaplatenie zmenkovej sumy 834,45 eur, zmenkového úroku a ďalšieho príslušenstva, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 11. októbra 2016, č.k. 2C/195/2013-115, takto

### rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanej sa voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

### odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie prvým odsekom výroku rozsudku konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zastavil, druhým odsekom výroku vo zvyšnej časti žalobu zamietol a tretím odsekom výroku žalovanej nepriznal právo na náhradu rov konania.

2. Súd rozsudok odôvodnil tým, že žalobca si uplatnil svoju pohľadávku na základe zmenky, na tlačive „A“ podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 (ďalej len „Nariadenie“), ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Návrhom si žalobca uplatnil proti žalovanej právo na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 834,45 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 834,45 eur od 08.05.2010 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 834,45 eur od 11.08.2010 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy, teda v sume 2,78 eur. Predmetom konania je nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej zmenky, pôvodne vystavenej žalovanou vo forme blanko zmenky, na zabezpečenie nárokov spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. zo zmluvy o úvere č. 202800122 (číslo zmluvy sa nachádza aj na zmenke) zo dňa 28.10.2009. Na predmetnej zmluve bola žalovaná označená ako občan - fyzická osoba (v zmluve je žalovaná identifikovaná menom, priezviskom, rodným číslom, číslom OP a adresou trvalého pobytu. Súd považoval za preukázané, že zmluva bola uzatváraná na formulári veriteľa, teda mala predtlačенý text, a to vrátane označenia veriteľa ako zmluvnej strany a do zmluvy sa dopisovali len údaje, ktoré vzhľadom na charakter nemohli byť vopred dané, a to osobné údaje dlžníka, resp. údaje o obchodnom mene dlžníka, výška poskytnutého úveru, výška poplatku, spôsob splatnosti (výška a počet splátok). Rubovú stranu zmluvy tvorili predtlačенé Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (VPPÚÚ), vrátane predtlačенého článku 17. o Dohode o vyplnení zmenky a predtlačенého článku 20. o tom, že zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej len Ob Z), že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. V deň podpisu Zmluvy o úvere bola vystavená zmenka, v ktorej s poukazom na článok 17. VPPÚ nebola vyplnená zmenková suma a dátum začiatku

úročenia zmenkovej sumy. Rovnako za nespornú súd považoval aj skutočnosť, že zmenka, od ktorej si žalobca uplatňuje nárok v tomto súdnom konaní, má povahu zabezpečovacej zmenky. Zároveň súd zistil, že práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. prevedené rubopisom na žalobcu. Na zmluvu o úvere č. 2470146 sa nevzťahuje právna úprava zákona č. 258/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v súlade s § 1 ods. 2 písm. e/ cit. zákona, podľa ktorého sa tento zákonne vzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru do hodnoty v Sk zodpovedajúcej 200 eur a nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 eur). V danom prípade bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 199,16 eura (t.j. do 200 eur). To však nič nemení na skutočnosti, že predmetná zmluva o úvere je stále zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).<sup>3</sup> Súd sa napriek abstraktnosti zmenkových vzťahov zaoberal aj kauzou, t.j. dôvodom vzniku zmenky. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobcovi nemožno žalovaný nárok priznať, a to z viacerých dôvodov. V danom prípade nebolo sporné, že vystavená zmenka bola zabezpečovacou zmenkou, avšak veriteľ mohol túto zmenku prijať od žalovanej ako dlžníka na zabezpečenie svojho nároku zo Zmluvy o úvere č. 2470146 zo dňa 24.03.2009 len v prípade, že táto zmenka by bola vyplnená na základe platne uzavretej dohody o vyplnení zmenky a zabezpečovala by záväzok z platnej úverovej zmluvy. Po preskúmaní celej Zmluvy o úvere č. 2470146 vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel súd k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je v nej hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to najmä v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (zmluvná pokuta, blanko zmenka, uznanie dlhu, dohoda o zrážkach zo mzdy a pod.) a zároveň sú celá zmluva a všeobecné podmienky koncipované výlučne na prospech veriteľa. Rovnosť a vyváženosť práv a povinností zmluvných strán nie je zmluvou zabezpečená. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom, spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu nemohlo spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa článku 17. VPPÚ, z čoho vyplýva, že ak zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Zmenka vystavená na základe neplatnej spotrebiteľskej zmluvy vôbec nemala byť vyplnená, ani následne indosovaná a nemožno na jej základe uplatňovať akékoľvek nároky. Tento záver možno prijať aj vzhľadom na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/161/2007 zo dňa 6.5.2008, z ktorého rozhodnutia vyplýva, že z neplatnej úverovej zmluvy nemohlo žalobcovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky a neplatnosť úverovej zmluvy vyvodil z nerovnosti podmienok účastníkov zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, v dôsledku čoho považoval zmluvu za priečiacu sa dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku. Obdobne tomu bolo aj v prejednávanej príhode. Z obsahu zmluvy o úvere súd zistil, že na jej základe veriteľ poskytol žalovanej úver vo výške 350 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť zvýšený o sumu poplatku vo výške 346 eur, pričom podľa bodu 12. VPPÚ tretina poplatku (115,33 eura) predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny (230,67 eura) zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy so všetkou administratívou s tým spojenou. Poplatok za spracovanie a uzatvorenie zmluvy teda predstavuje 65,91% z celkového objemu poskytnutého úveru, súd ho považuje za neprimerane vysoký s ohľadom nato, že ide o zmluvu, ktorá pozostáva len z jedného listu, v ktorom sa do predtlačných rámečkov dopĺňajú len údaje týkajúce sa identifikácie dlžníka, výška úveru s poplatkom, výška a počet splátok. Nie je zrejmé, že by s uzatvorením a spracovaním zmluvy o jednom liste boli spojené tak vysoké administratívne náklady. V spotrebiteľských zmluvách je síce možné dojednať aj poplatky, ale je nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Inak vymedzený poplatok, resp. neurčitý poplatok možno považovať za neprijateľnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18Co/109/2011 zo dňa 21.11.2012). Avšak aj keby súd nekonštatoval neplatnosť zmluvy ako celku, návrhu by nebolo možné vyhovieť aj z ďalších dôvodov uvedených nižšie. V čase uzatvorenia zmluvy nebolo zabezpečenie spotrebiteľského úveru zmenkou vylúčené. Súd však dospel k záveru, že Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore so zákonom a nebola so žalovanou individuálne dojednaná. Ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 odsek 4 písm. k) OZ, pretože umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Podľa § 54 odsek 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. V spojitosti s ostatnými zmluvnými podmienkami, dohodnutými v zmluve o úvere, týkajúcimi sa sankcií dohodnutých pre prípad omeškania dlžníka s plnením záväzkov z tejto zmluvy, je zrejmé, že dohoda o vyplňovanom práve k blankozmenke spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa pre nezohľadnenie práv

spotrebiteľa a umožňuje vymáhať plnenia, ktoré sú v rozpore so zákonom. Dohoda o vyplnení zmenky stavia spotrebiteľa (žalovanú) do výrazne nevýhodného postavenia v rozpore s ust. § 54 ods. 1 OZ a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Predmetná dohoda je súčasťou VPPÚ, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, pričom poskytuje veriteľovi neprímeranú výhodu v tom, že je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo súd považoval za bezdôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa. Veriteľ si na zmenke mohol vyplniť ľubovoľnú sumu, teda aj takú, ktorá by predstavovala neprijateľné poplatky alebo zmluvné pokuty. Absolútna neplatnosť dohody o vyplňovacom práve sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky, avšak znamená neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá ju mala zabezpečovať, čoho dôsledkom je nedostatok dôvodu na použitie zmenky ako zmenky zabezpečovacej. V uvedenom prípade nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu. Ak aj teda zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe tejto zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv a ak toto právo nevzniklo právnenému predchodcovi žalobcu, nemohlo ani indosovaním prejsť na žalobcu. Súd má za to, že žalobcovi nemožno poskytnúť ochranu a priznať mu žalovaný nárok aj z toho dôvodu, že jeho konanie, ako aj konanie jeho právneho predchodcu, možno charakterizovať ako výkon práv po použití nekalej obchodnej praxe, v rozpore s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku. Nároky zo zmeniek si pôvodný veriteľ najprv uplatňoval na rozhodcovských súdoch, ktoré mu tieto nároky priznávali a neprihliadali na ochranu spotrebiteľa. Exekučné súdy však nepovolili exekúciu pre neprijateľné zmluvné podmienky (v danom prípade súd považoval exekučný titul za nulitný právny akt, keďže bol vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc rozhodovať o nárokoch zo zmluvy o úvere, pretože svoju právomoc odvodil od neplatnej rozhodcovskej doložky, ktorá bola súdom vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka). Veriteľ teda po zistení, že práva zo zmenky nemôže s úspechom uplatniť podľa právneho poriadku SR, indosoval túto zmenku na žalobcu - obchodnú spoločnosť so sídlom v Českej republike, ktorý si uplatňuje v podstate obdobné plnenia zdôrazňujúc abstraktnosť zmenky, v snahe postupovať podľa nariadenia 861/2007. Žalovaná vzhľadom na jej plný úspech v konaní mala podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) právo na náhradu trov konania, nakoľko si však trovy konania neuplatnila, t.j. nepodala návrh na priznanie náhrady trov konania podľa § 151 ods. 1 OSP, súd jej náhradu trov konania nepriznal.

3. Odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca z dôvodu, že a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 205 ods. 2 písm. b/ OSP); b) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (ust. § 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ OSP); c) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods. 2 písm. f) OSP). Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie o. i. oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhli. Podľa ust. § 120 OSP dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádzal len zo skutočností tvrdných účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový) dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného doterajšieho dokazovania (z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov). V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na náhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania (koncentračný zásada v zmysle čl. 5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán, nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrhnuté dôkazy. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho

podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázal charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhovaných dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Navyše žalovaný o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Súd teda túto ochranu žalovanému prakticky nanútil, bez jeho vôle. Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z pohľadu neho nesporných skutočností. Súd za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., uzatvoril zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Také skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Žalovaný a ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Súd v odôvodnení rozsudku ďalej uvádza, že je názoru, že pre rozpor so zákonom spočívajúci v jeho obchádzaní je v zmysle § 39 OZ neplatná dohoda o vyplnení zmenky, na základe ktorej spotrebiteľ podpísal v prospech podnikateľa zmenku a preto aj z tohto dôvodu žalobu zamietol. Súd zovšeobecňuje svoje tvrdenia. Súd pri svojom odôvodnení vychádza len zo zaužívanej praxe súdu v iných právne a skutkovo obdobných veciach. Týmto konaním nepochybne došlo k porušeniu základného práva na spravodlivý súdny proces, ak aj odňatiu možnosti konať pred súdom. Žalobca je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. (ďalej aj ZŠZ) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Súd predovšetkým ignoroval § 17 ZŠZ. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci, súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením § 5 ods.1 OSP, súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Ďalej sa vyjadril k záveru súdu o tom, že dohoda o vyplňovacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku a uviedol, e samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 25/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Preto dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blanko zmeniek. V odôvodnení rozhodnutia súd poukazuje na rozsudok Európskeho súdneho dvora sp. zn. C-419/2011 z 14.03.2013. Z tohto súd odvodzuje oprávnenie z úradnej moci skúmať postavenia žalovaného ako spotrebiteľa. Uvedený záver súd však z predmetného absolútne nevyplýva. V konaní C-419/2011 je riešená celkom odlišná prejudiciálna otázka, než by sa mohla týkať tohto konania. Rozsudok sa týka výkladu odlišných predpisov Európskej únie, než konajúci súd v tomto konaní aplikuje. Prvostupňový súd dospel k záveru, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v tejto časti považuje súd zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. Zmenku vystavil žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. V tejto súvislosti poukazuje rozsudok NS SR sp. zn. Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008 a tiež na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn. 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisk č.59/2004) - podľa ktorého: „Směnka je v právní teorii obvykle definována jako dlužnický dokonalý cenný papír, jimž za předpokda u splnění přísnych formálních náležitostí vzniká přímý, bezpodmínečný, nesprný a abstraktní závazek určité osoby zaplatit majiteli směnky v určitém místě a čase stanovenou peněžitou částku.“ Zmenkový úrok mal byť priznaný o to viac, ak

žalovaný žiadne námietky voči uplatnenej zmenke neformuloval. Na podporu svojich tvrdení poukazuje na doterajšie rozhodnutia okresných súdov v skutkovo a právne obdobných veciach žalobcu, v ktorých okresné sudy priznali nárok žalobcovi v plnom rozsahu a to rozsudok OS Lučenec zo dňa 13.02.2014 sp. zn. 13C 88/2013, rozsudok OS Revúca zo dňa 06.03.2014 sp. zn. 3C 8153/2013, rozsudok OS Martin zo dňa 11.02.2014 sp. zn. 8C 198/2013. Potom poukázal na rozsudok KS Nitra zo dňa 03.02.2010 sp. zn. 5 Co/16/2010. Uviedol tiež, že zmenka je cenným papierom a jej úprava je regulovaná výlučne zákonom č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov. Uvedené platí aj pre dohodu o vyplnení zmenky v tom zmysle, že akonáhle je zmenka vyplnená v súlade s dohodou, zmenka je úplná. Zákon zmenkový a šekový vychádza z toho, že v prípade indosácie má zmenkový dlžník - zmenečník sťaženú situáciu v tom zmysle, že ak chce uplatniť voči indosatárovi ako novému majiteľovi zmenky námietky zakladajúce sa na osobných vzťahoch s remitentom (pôvodným majiteľom zmenky), musí tvrdiť a preukázať, že indosatár konal pri nadobúdaní zmenky úmyselne na škodu dlžníka. Existuje celá škála dôvodov neplatnosti právneho úkonu, ktoré skúma súd ex offa vrátane § 37 ods. 1, § 39 ako aj § 53 OZ. Neplatnosť právneho úkonu sa uplatňuje ex offa, pretože v Občianskom zákonníku nie je uvedené, že sa uplatňuje na námietku. Zákon zmenkový a šekový však výslovne počíta s námietkami zmenkového dlžníka, pretože zmenku ako cenný papier nie je možné spochybňovať ex offa pre dôvody, ktoré sa jej netýkajú. Až voči zmenkám vystaveným po 22.12.2015 je možné „z úradnej povinnosti“ prihlásiť na skutočnosti odôvodňujúce námietky zmenkového dlžníka voči indosatárovi, ktoré sa zakladajú na in personam vzťahoch medzi zmenkovým dlžníkom a remitentom. Najvyšší súd SR vo svojom stanovisku 93/2015 Zb. stanovisk NS a súdov SR vychádza vo svojich úvahách z viacerých premis. Jednou z nich je aj to, že vytvára predstavu v prípade, ak by bola splnená podmienka exceptio doli voči zmenke už indosovanej t.j. že by zmenkový dlžník chcel tvrdiť a preukazovať, že indosatár pri nadobudnutí zmenky konal zlomyseľne na jeho škodu, že by musel dlžník podať žalobu o náhradu škody až po uspokojení indosatára a až „v takomto konaní“ dokazovať, že nadobúdať zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Najvyšší súd SR si zjavne neuvedomil, že práve exceptio doli je tým oprávnením, ktoré dlžníkovi priamo umožnia napadnúť indosatárovej zlomyseľnosti pri nadobúdaní zmenky. Ďalej poukázal na rozhodnutie Oberster Gerichtshof - najvyššieho rakúskeho súdu v civilných veciach: 3Ob 546/81 z 9.9.1981 SZ 54/117, nemecký rozsudok BGH, 25.02.1965-II YR 191/62 (Dr. Fischer, Dr. Kuhn, Liesecke, Dr. Bukow a Dr. Schulze). Najzásadnejšou vecou na celom spoločnom stanovisku OPK a OBPK NSSR č. 93/2015 je, že samotné stanovisko bez odôvodnenia sa vôbec nezmieňuje o prelomenie ochrany nadobúdateľa zmenky podľa § 17 čl. I ZZaŠ t.j. o nepotrebnosti preukazovania zlomyseľného konania nadobúdateľa zmenky (indosatára) pri nadobudnutí zmenky, či už na námietku dlžníka alebo bez nej, z čoho jasne vyplýva, že ust. § 17 ZZaŠ naďalej platí v celej svojej šírke, že stanovisko sa skutočne týka iba povinnosti ex offa preskúmať zmenkový nárok v intenciách možnej absolútnej neplatnosti podkladového úkonu (kauzálneho úkonu) z dôvodu jeho nekalej povahy alebo neprípustnosti nároku zo zmenky. Stanovisko so svojej podstate odmieta aplikovať ochranu zmenkového dlžníka voči indosantovi cestou náhrady škody a tlačí všeobecné sudy do hľadania riešenia poskytnutia ochrany dlžníkovi pred ochranou indosatára, avšak nijako neuvádza, že ak aj všeobecný súd zistí neplatnosť kauzálneho úkonu, čo má všeobecný súd okrem prieskumu zmenkového nároku v intenciách neplatného kauzálneho úkonu robiť. Ďalej poukázal na rakúsku úpravu ochrany spotrebiteľa pri zmenkových vzťahoch, rozsudok Oberster Gerichtshof sp. zn. 1Ob602/87 z 10.06.1987. Názor NS SR v odôvodnení stanoviska o tom, že pri uplatnení námietky dlžníka, že žalobca konal vedome na škodu dlžníka, by výkon práva bol v rozpore s dobrými mravmi ako aj v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 (§ 4 ods.7) je nesprávny. Ak žalobca konal vedome na škodu dlžníka a dlžník to namietne a preukáže, môže použiť námietku, že zmenka bola vystavená a použitá pri jej zákonom zákaze, čoho preukázanie bude mať následok prekážku pre vyhovenie návrhu na platenie zmenky. V žiadnom prípade to však nespôsobuje rozpor s dobrými mravmi ani neplatnosť akéhokoľvek zmenkového úkonu. Ďalšou otázkou je preskúmanie dohody o vyplňovacom práve. Táto dohoda môže, keďže ide o právny úkon, byť skúmaná aj z pohľadu neprijateľných zmluvných podmienok, opäť to však na platnosť zmenky nemá žiaden vplyv, ak by táto dohoda aj bola neplatná, pretože od 01.07.1942 už neplatí § 6 ods. 2 Zákona zmenečného č. 1/1928, ktorý v prípade bezprávneho doplnenia ako aj doplnenia v rozpore s dohodou, umožňoval namietat dlžníkovi túto skutočnosť voči zmenkovému veriteľovi, ale aj to iba v prípade, ak zmenkový veriteľ sa zúčastnil takého doplnenia alebo ak, nadobúdajúc zmenku, o ňom vedel alebo vedieť musel. Pokiaľ ide o úrok 0,25% denne, stanovisko v tomto prípade požaduje posúdiť mieru primeranosti takéhoto úroku a zamietnuť návrh v časti nad rámec primeranosti. Tento úrok sa počíta od vystavenia zmenky do splatnosti zmenky v prípade zmenky vystavenej na videnie, čo je moment jej predloženia dlžníkovi (podanie žaloby) a od tohto momentu sa počíta zákonný úrok z omeškania vo výške 6% ročne. Uvedené závery potvrdzuje aj uznesenie KS v Prešove sp. zn. 10 Co 79/2013 zo dňa 05.09.2013 a tiež

uznesenie KS v Banskej Bystrici sp. zn. 43 CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 71,37 eur bez DPH za podané odvolanie a 8,58 eura bez DPH režijný paušál, a to všetko navyšené o DPH.8.

4. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 201 a 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), b) a f) OSP, ktoré má ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. b), d) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej zamietajúcej časti vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

6. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na výstižné, správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

7. Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Podľa čl. 6 ods. 1 cit. smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

8. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.13.

9. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

10. Podľa §53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

11. Podľa § 3 ods.1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bezprávneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

12. Podľa § 39OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. Predmetom konania je spor zo zmenky, ktorá plní zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k peňažnému záväzku žalovanej (vystaviteľa zmenky) vrátiť poskytnuté finančné prostriedky, vyplývajúce zo Zmluvy o úvere č. 202800122 zo dňa 28.10.2009, ktorou veriteľ, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytol v prospech žalovanej ako fyzickej osoby, spotrebiteľa a spotrebiteľský úver, čím zabezpečili svoj iný záväzkový vzťah (zmluvu o úvere) neúplnou zmenkou. Žalobca nadobudol práva zo zmenky indosamentom od remitenta zmenky Pohotovosť, s.r.o. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR. Žalovaná dňa 28.10.2009 vystavila vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jej záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti Pohotovosť s.r.o. sumu 834,45 eur a zmenkový úrok vo výške 0,25% denne z tejto sumy od 08.05.2010. Uvedená zmenka bola vystavená ako vistazmenka a bola opatrená doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a za miesto platenia bolo určené sídlo pôvodného zmenkového veriteľa, a to spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že uvedená spoločnosť túto zmenku indosovala na rad žalobcu. Z uvedenej listiny vyplýva, že ide o vzorové tlačivo, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, ako aj jeho podpis, pričom zmenková suma je vyjadrená číslicami, ako aj slovami a dátum začiatku úročenia je v listine uvedený odlišným tlačeným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva.

14. V zmysle čl. 5 ods. 1 veta prvá a druhá nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007z11.07.2007 európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo o to požiada niektorá zo strán. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 nevyklučuje ústne pojednávanie a jeho potrebnosť ponecháva na úvahu súdu. Keďže súd prvej inštancie mal za to, že vo veci je nutné nariadiť pojednávanie, pričom nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007z 11.07.2007 nebráni uskutočneniu pojednávania, nie je možné postup súdu prvej inštancie vyhodnotiť ako priečiaci sa platným procesným predpisom. Z Občianskeho súdneho poriadku, platného a účinného v čase rozhodnutia súdom prvej inštancie explicitne nevyplývala povinnosť súdu nariadiť pojednávanie formou uznesenia.

15. Kľúčovými cieľmi európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu stanovenými v článku 1 nariadenia sú zrýchlenie, zjednodušenie konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch v rámci EÚ a zníženie nákladov, čím sa zjednoduší prístup k spravodlivosti. Pri plnení týchto cieľov majú sudy kľúčovú úlohu iniciovať kontroly a určovať postup, ktorý treba v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu dodržiavať, ako aj primeraným spôsobom uplatňovať vnútroštátne procesné právo, čo vyplýva z článku 19 Nariadenia. V zmysle bodu 9 preambuly Nariadenia by mal súd rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonávajú dôkazy. Povinnosť súdu kontrolovať a určovať postup v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa posilňuje v zmysle článku 12 ods. 2, ktorým sa súdu ukladá aj povinnosť podporovať strany sporu, pokiaľ ide o procesnoprávne veci, a to poskytovaním informácií o procesnoprávných otázkach, pričom z odôvodnenia čl. 9 vyplýva, že súd musí v záujme zabezpečenia spravodlivosti konania voči obidvom stranám sporu postupovať rovnakým spôsobom.

16. V odvolaní odvolateľ poukázal, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie o. i. oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Podľa § 120 O.s.p., platného a účinného v čase rozhodnutia súdom prvej inštancie, dokazovanie v sporovom konaní bolo ovládané prejednávou zásadou, čo znamená, že súd vychádzal len zo skutočností tvrdených stranami a vykonával len tie dôkazy, ktoré strany navrhli. V tejto súvislosti preto žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový), dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje

právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovanej žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Odvolací súd k tejto argumentácii udáva, že i keď vo všeobecnosti platné procesné predpisy prenechávali do značnej miery smerovanie konania v dispozícii strany (zvyšujúci sa dôraz na dispozitívnosť a kontradiktórnosť konania), nemožno pripustiť, aby sa súdy, dostali do postavenia, aby len automaticky vytvárali exekučné tituly vychádzajúce iba z formálnych náležitostí podkladov rozhodnutia. Takýto prístup by bol v príkrom rozpore so statusovým zákonom sudcov, ust. § 2 ods. 2 z.č. 385/2000 Z. z. v ktorom je zakotvené právo aj povinnosť sudcov byť pri výkone svojej funkcie nezávislý, zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhodovať nestranné a spravodlivo. Preto, v akokoľvek formalizovanom procesnom postupe musel a musí súd dbať, aby neprestal byť orgánom ochrany práv. Práve takéto postavenie súdu je nevyhnutným atribútom právneho štátu a spravidla je vyjadrené v procesných ustanoveniach predpisov stanovujúcich ich základné princípy vychádzajúce z hodnotových základov spoločnosti. V prípade Nariadenia je to jednoduchý odkaz na spravodlivosť ako vodiaci princíp, na ktorý priamo odkazuje v bode 1 Preambuly. Nebolo by možné považovať za spravodlivé také rozhodnutie, ktoré by súd vydal napriek závažným principiálnym pochybnostiam o dôvodnosti uplatneného nároku iba preto, že bol dodržaný procesný postup, ktorý sám o sebe dovoľuje uplatnenému nároku vyhovieť. Vzhľadom na to bol súd prvej inštancie aj v procese podľa Nariadenia oprávnený rozhodnúť inak ako vyhovením žalobe, a bol oprávnený aj na vykonanie nenavrhovaných dôkazov, pretože boli nevyhnutné pre také rozhodnutie vo veci, ktoré zabránilo zjavne neprimeranému použitiu zmenky.

17. Odvolací súd v konaní nezistil, že pred súdom prvej inštancie došlo k vadám v postupe súdu podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia pri posudzovaní procesných otázok v priebehu konania. Preskúmaním obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca mal objektívnu možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom, pripojeným do spisu bez návrhu strany podľa § 120 ods. 1 veta tretia OSP, platného a účinného v čase rozhodnutia súdom prvej inštancie a ktoré pri rozhodovaní posúdil ako významné pre zistenie skutkového stavu a právne posúdenie žalobcom uplatneného peňažného nároku zo zmenky podľa § 123 OSP platného a účinného v čase rozhodnutia súdom prvej inštancie. Toto ustanovenie dávalo súdu možnosť vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli strany za účelom zistenia skutkového stavu, zvlášť za situácie, aká nastala v danom spore. Ide vlastne o prelomenie zásady formálnej pravdy v sporovom konaní. Tento postup bol výnimočný, a bolo možné ho využiť vtedy, keď bolo vykonanie nenavrhnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. I za účinnosti CSP v spotrebiteľských veciach v zmysle ust. § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

18. Súd prvej inštancie mal so žalobcom predloženou zmenkou preukázané, že pôvodným majiteľom zmenky bola spoločnosť Pohotovosť, s.r.o., na radu, ktorej vystavila dňa 28.10.2009 žalovaná zmenku na líci ktorej sa nachádza číslo zmluvy 202800122. Práve tieto skutočnosti boli podkladom pre postup súdu prvej inštancie podľa § 120 ods. 1 veta tretia OSP platného a účinného v čase rozhodnutia súdom prvej inštancie, pretože vznikli pochybnosti, či zmenka vystavená žalovaným má alebo nemá zabezpečovací charakter, či zabezpečovala alebo nezabezpečovala plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, príp. i zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

19. Odvolací súd pri rozhodovaní prihliadol aj na stanovisko spoločného zasadnutia občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015 podľa ktorého, v prípade, ak za akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Úlohou súdov členských štátov EÚ (ďalej vnútroštátny súd) je uplatňovať popri vnútroštátnom práve pri použití vnútroštátneho práva a najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice, povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej smernice, aby dosiahol výsledok stanovený touto smernicou dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom ZES (Zmluva o založení Európskeho spoločenstva). Predovšetkým platí, že pokiaľ ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, nemožno posudzovať práva a povinnosti z tejto zmluvy oddelene od použitých zabezpečovacích

inštitútov (dohody o zrážkach zo mzdy, zmluvnej pokuty a vystavenie zmenky). Aj zabezpečenie spotrebiteľskej zmluvy totiž podlieha režimu ochrany spotrebiteľa vo forme súdnej kontroly, či zmluvné dojednanie, vrátane akcesorických, neobsahujú nekalé podmienky v neprospech spotrebiteľa.

20. V zmysle článku 6 smernice 93/13/EHS, súd aj bez návrhu skúma nekalú povahu podmienky v spotrebiteľskej zmluve, čím sa má zabrániť tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň sa tým sleduje dosiahnutie cieľa v článku 7 uvedenej smernice, pretože takéto skúmanie môže mať odradzujúci účinok, smerujúci ku končeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov, alebo dodávateľov. Ak by vnútroštátne právo (prípadne jeho výklad v súdnej praxi) umožňovalo veriteľovi obísť takéto pre skúmanie prostredníctvom zmenky, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku. Z hľadiska práva EÚ platí pre členské štáty povinnosť prijať všetky potrebné opatrenia všeobecnej, alebo osobitnej povahy na dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou. Vnútroštátny súd je pri použití vnútroštátneho práva, najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice, povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej Smernice, aby sa dosiahol výsledok stanovený touto Smernicou a dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Ochrana spotrebiteľa ako povinnosť súdu vyplýva nielen z predpisov hmotného práva, ale aj z práva Európskej únie. Ak zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla.

21. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offo súdna kontrola neprijateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia. To platí aj v právnych veciach podľa Nariadenia, v ktorých má žalovaný postavenie spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13 EHS ( C-240-244/98Oceano Grupo Editorial,C-243/08, Pannon GSM) vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offo, neskôr (C-137/08) dokonca vyslovil, že ich musí skúmať ex offo(C-618/10 Banco Espanol de Credito), že odporuje európskemu právu ak ich súdne môže skúmať alimine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom Európskej únie.

22. Súdu prvej inštancie nič nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Vychádzajúc z judikatúry Súdného dvora Európskej únie, ktorý vo viacerých rozhodnutiach poukázal nato, že spotrebiteľ sa či už z dôvodu nevýhodnej vyjednávacej pozície alebo z dôvodu neinformovanosti dostáva do nevýhodnejšieho postavenia a túto nerovnováhu súd môže odstrániť ex offo zbavením účinku nečestných zmluvných podmienok (porov. C-240 až C-244/98). Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky. Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduché. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu predmetnej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu...).

23. Z ustanovenia § 17 z.č. 191/1950 Zb. nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych námietok ex offo. Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých zabezpečenie bola vystavená zmenka. Čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje, že súd v prípade pasivity žalovaného len „vydá rozsudok,, nestanovuje, že súd žalobe musí vyhovieť. Súdny dvor stanovil jasnú požiadavku na ochranu pred nečestnými klauzulami pri štandardných produktoch obdobne ako vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku, teda vždy za každých okolností (porov. C-76/10 Pohotovost'/Korčkovská, bod50,51). Spotrebiteľ nebýva natoľko právne zdatný, aby dokázal rozlišovať medzi nárokmi z uzavretej zmluvy a nárokmi zo zmenky samej. Preto, bez ohľadu na jeho postoj v konaní, je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru aj na úkony, ktoré nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, teda napr. aj na prípadné uznanie dlhu. Žalobca, ktorý sa stal majiteľom niekoľko tisíc zmeniek indosamentom od spoločnosti Pohotovost',s.r.o. si musel byť vedomý, že v skutočnosti ide o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, na ktorých dopadá osobitná ochrana (§ 52 a nasl. OZ) a ktorých postavenie nie je možné nijako zhoršovať oproti postaveniu, ktoré garantuje OZ (§ 54 ods. 1).Zmenky indosované na žalobcu

majú priamy odkaz na zmluvy o úvere. Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s hmotným právom, keď riešil kauzu zmenky a zmluvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky.

24. Ako základnú a významnú neprijateľnú zmluvnú podmienku posúdil súd prvej inštancie dohodu o vyplnení zmenky ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Týka sa to najmä neprijateľnej sankcie 91,25% ročne (0,25% denne) zmenkových úrokov, ktoré drasticky spôsobili zvýšenie zadĺženia spotrebiteľov, neprimerane vysokej zmluvnej pokuty za „porušenie zmluvných povinností“, netransparentného administratívneho poplatku za úver, neprijateľnej rozhodcovskej doložky, neuvedenia RPMN v zmluvách o spotrebiteľskom úvere a pod. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. pôvodne uplatnila práva z úverovej zmluvy na rozhodcovskom súde, ktorý jej návrhu v celom rozsahu vyhovel, avšak všeobecný súd exekúciu nepovolil, a to pre neprijateľné zmluvné podmienky.

25. Po nepovolenej exekúcii spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. indosovala zmenku (podpísanú pri dojednaní vyššie uvedeného úveru) na žalobcu CD Consulting s.r.o.. Je evidentné, že pôvodný veriteľ uplatnil v minulosti na súde plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a že po nepovolení exekúcie pre rozpor s dobrými mravmi sa tentokrát uplatňujú v podstate obdobné plnenia, len ich uplatňuje žalobca ako indosatár zo zmenky, a to podľa nariadenia. Plnenie v uvedenej výške správne prvoinštančný súd považuje za rozporné so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť podľa § 39 v spojení s § 3 OZ a dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku, majúcu za to, že nešlo o podmienku individuálne dojednanú a nepochybne spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa, ide o neplatné dojednanie (§ 53 ods. 5 OZ). Ak je potom neplatná dohoda o vyplňovacom práve zmenky je neplatná aj samotná zmenka, čo korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR dňa 6.5.2008 pod sp. zn. 4Obo/161/2007.

26. Súd prvej inštancie sa správne vysporiadal so skutočnosťou, že hoci na zmluvu sa nevzťahuje právna úprava zák. č. 258/2001 Z.z., zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Zmenkový úrok 0,25% denne je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť (§ 39 OZ v nadväznosti na §3 ods. 1 OZ). Z dôvodu, že bol úrok vo výške 0,25 % denne na zmenke predformulovaný, nedošlo k jeho individuálnemu dojednaniu. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3smernice).<sup>22</sup> K námietke žalobcu na prihladnutie stanoviska NS SR zverejnenom pod č. 93/2015 v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 8/2015 pri rozhodovaní súdmi je potrebné uviesť, že osobitný proces, výsledkom ktorého je prijatie niektorého judikátu kolégiom najvyššieho súdu a jeho publikovanie zákonom určeným spôsobom (v súčasnosti v Zbierke) priznáva takto publikovanému rozhodnutiu osobitný význam. Výklad, ktorý sa podáva v publikovanom judikáte, nie je síce právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Názor vyjadrený v rozhodnutí publikovanom v Zbierke predstavuje zovšeobecňujúci názor (relevantnej väčšiny) členov kolégia najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov.

27. Z uvedeného vyplýva, že i keď zo strany odvolateľa sú voči uvedenému stanovisku výhrady, odvolaciemu súdu v danej veci neprislúcha uvedené komentovať, ale zobrať do úvahy ako rozhodnutie osobitného významu, na ktoré prihladol pri svojom rozhodnutí a ktoré korešponduje aj s vyššie uvedeným názorom odvolacieho súdu. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92 Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998, uznesenie Ústavného súdu z 25. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04).

28. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vrátane súvisiaceho osobitne nenapadnutého výroku o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

29. V odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej vznikol nárok podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalobcovi. Z dôvodu, že žalovaná ale preukázateľne a účelne nevynaložila žiadne výdavky v súvislosti s týmto konaním, ako to predpokladá §251 CSP, odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal s poukazom na čl. 4 ods. 2 CSP.

30. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v odvolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).